

KRAJINA OSIGURANJE a.d. Banja Luka

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2023. godinu

Banja Luka, mart 2024. godine

Sadržaj

1. Uvodna riječ direktora.....	3
2. Opšte informacije o Društvu	3
3. Mišljenja ovlašćenog revizora i ovlašćenog aktuara	6
4. Pregled računovodstvenih politika i aktuarskih metoda.....	10
5. Poslovno okruženje i položaj Društva na tržištu	10
6. Ogranizacioni dijelovi Društa.....	11
7. Zaposleni	11
8. Bruto premija	12
9. Štete	12
10. Analiza ostvarenog finansijskog rezultata.....	13
11. Analiza finansijskog položaja	14
12. Pokazatelji poslovanja	18
13. Tehničke rezerve	19
14. Odnosi sa povezanim pravnim licima	21
15. Finansijske transakcije sa vlasnicima i upravom	24
16. Donacije.....	24
17. Značajni poslovni događaji nakon datuma bilansa.....	24
18. Procjena očekivanog budućeg razvoja Društva	25
19. Aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem	25
20. Otkup vlastitih akcija	25
21. Ciljevi i politike Društva za osiguranje u vezi sa upravljanjem rizicima.....	25
22. Izloženost rizicima	26
23. Politika saosiguranja i reosiguranja.....	27
24. Korporativno upravljanje.....	27
25. Spisak uslova i tarifa	28

1. Uvodna riječ direktora

Poštovani akcionari i poslovni partneri,

Krajina osiguranje kao pravni nasljednik ZOIL Sarajevo posluje samostalno od 1992. godine i Društvo je sa najdužom tradicijom poslovanja u oblasti osiguranja na teritoriji Republike Srpske. Poslovi koje je Društvo obavljalo u toku 2023. godine obuhvatali su grupu neživotnih osiguranja iz oblasti od odgovornosti.

Svjedoci smo jako izazovne prethodne godine koju su prouzrokovali ratovi i svjetska kriza. Pored poljuljane ekonomske situacije kako u svijetu tako i kod nas Društvo je u 2023. godini nastavilo kurs jačanja kapitalne baze Društva. Na ovaj način stečeni su preduslovi za preduzimanje niza investicionih aktivnosti u cilju opšte stabilizacije i razvoja Društva i pružanja što kvalitetnije i bolje usluge svim osiguranicima koji će kao i do sada biti u fokusu poslovanja Društva.

U narednom periodu očekuje se proširenje poslovanja na teritoriju FBiH, te dodatno jačanje kapitala, kao i dobijanje saglasnosti za obavljanje djelatnosti u svim vrstama neživotnih osiguranja.

2. Opšte informacije o Društvu

Krajina osiguranje a.d. Banja Luka je osnovano kao dioničarsko društvo, Odlukom broj 02-521/92, koju je donio Zbor radnika organizacije za osiguranje Sarajevo-osiguranje, filijala Banja Luka, dana 23.06.1992. godine, a na osnovu Uredbe o organizovanju preduzeća, koju je donijelo Izvršno vijeće Autonomne regije Krajina Banja Luka, broj 03-320/92, od 09.05.1992. godine. Upis osnivanja Dioničarskog društva u sudski registar izvršen je kod Osnovnog suda udruženog rada u Banjoj Luci 25.06.1992. godine, Rješenjem broj U/I-2002/92, broj registarskog uložka 1-3788-00.

Usklađivanje organizacije i preregistracije u skladu sa Zakonom o osiguranju imovine i lica (Službeni glasnik Republike Srpske br. 14/00 i 20/00) i promjena osnivača izvršeno je 18.10.2002. godine kod Osnovnog suda u Banjoj Luci, Rješenjem broj U/I-1043/2002. pod nazivom Krajina osiguranje akcionarsko društvo Banja Luka.

Vlasnička struktura Društva na 31.12.2023. godine je sljedeća:

Vlasnik	% vlasništva
PRIJEDORPUTEVI a.d.	68,252621%
Aggarwal Naveen	12,335740%
Gupta Neete	12,300592%
ZU EURO EX-EURODENTAL	5,377109%

IDEAL-KOMPANI d.o.o	1,493246%
Banjalučka pivara a.d.	0,051598%
Strika Dragan	0,035706%
MH ERS - ZP Elektrokrajina a.d.	0,017177%
Imako a.d. Banja Luka	0,017177%
Terme Laktaši d.o.o.	0,017177%

Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-33-214-19/16 od 25.10.2016. godine, zabranjuje se ostvarivanje prava glasa na Skupštini akcionara "Krajina osiguranje" a.d. Banja Luka i to: AGGARWAL NAVEEN od 29.12.2016. godine i GUPTA NEETE od 29.12.2016. godine.

Rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske broj 05-121-7/07 od 08.12.2008. godine Društvu je odobreno obavljanje poslova osiguranja i to svih vrsta neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka a, b i c Zakona o društvima za osiguranje kako slijedi:

- osiguranje od odgovornosti za motorna vozila,
- osiguranje od odgovornosti za vazduhoplove,
- osiguranje od odgovornosti za brodove,
- osiguranje od opšte građanske odgovornosti,
- osiguranje kredita,
- garancijska osiguranja,
- osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode),
- zdravstveno osiguranje,
- osiguranje putničkih vozila – kasko
- osiguranje vozila koje se kreću po šinama - kasko,
- osiguranje vazduhoplova - kasko,
- osiguranje plovila,
- osiguranje robe u prevozu,
- osiguranje od požara i drugih opasnosti (prirodnih sila),
- osiguranje različitih finansijskih gubitaka,
- osiguranje turističkih usluga,
- ostala osiguranja imovine (osiguranje od ostalih šteta na imovini) i
- osiguranje pravne zaštite.

Agencija za osiguranje Republike Srpske je Rješenjem broj: 05-577-2/20 od 04.12.2020. godine, po zahtjevu Društva, odobrila prenos portfelja u vrstama neživotnog osiguranja 01 - osiguranje nezgode, 02 – zdravstveno osiguranje, 03 – osiguranje vozila koja se kreću po kopnu, osim vozila koja se kreću po šinama, 07 – osiguranje robe u prevozu, 08 – osiguranje imovine od požara i prirodnih sila, 09 – osiguranje od ostalih šteta na imovini, društvu koje prihvata portfelj Dunav osiguranje a.d. Banja Luka.

Krajina osiguranje a.d. Banja Luka je na sjednici Upravnog odbora održanoj dana 14.12.2020. godine donijela Odluku o promjeni djelatnosti broj: 02-3400/20, prema kojoj Društvo prestaje sa obavljanjem djelatnosti osiguranja u vrstama neživotnog osiguranja od 01 do 09 i 16 do 18 klasifikovanih u Odluci o vrstama osiguranja.

Društvo je dana 22.12.2020. godine Agenciji za osiguranje dostavilo potpisan Ugovor o prenosu portfelja između Društva i Dunav osiguranja a.d. Banja Luka od dana 22.12.2020. godine, kao i Primopredajni protokol između navedenih društava za osiguranje od 22.12.2020. godine, kojima je prenos portfelja navedenih vrsta neživotnih osiguranja i izvršen.

Krajina osiguranje a.d. Banja Luka je 30.12.2020. godine dostavila Agenciji za osiguranje obavještenje o usvajanju Statuta Društva na Skupštini akcionara od 30.12.2020. godine, kojim je izvršeno usklađivanje Statuta sa Odlukom o promjeni djelatnosti broj: 02-3400/20 od 14.12.2020. godine na način da su iz Statuta izbrisane odredbe o vrstama osiguranja u kojima Društvo prestaje sa obavljanjem djelatnosti. Na osnovu prethodno navedenog, prestanak dozvole za rad u navedim vrstama osiguranja neživotnog osiguranja nastupio je donošenjem odluka na sjednici Skupštine akcionara dana 30.12.2020. godine.

Agencija za osiguranje Republike Srpske, Rješenjam broj: 05-570-2/20 od 05.01.2021. godine i Odgovorom na upit broj: 05-513-7-1/21 od 01.03.2021. godine utvrđuje da je dana 30.12.2020. godine prestala da važi dozvola za obavljanje djelatnosti osiguranja u vrstama neživotnog osiguranja Društva izdata Rješenjem Agencije broj: 05-121-7/07 od 08.12.2008. godine za vrste osiguranja iz grupe poslova neživotnog osiguranja i to:

- 01 - osiguranje nezgode,
- 02 - zdravstveno osiguranje,
- 03 - osiguranje vozila koje se kreću po kopnu, osim vozila koja se kreću po šinama,
- 04 - osiguranje vozila koja se kreću po šinama,
- 05 - osiguranje vazduhoplova,
- 06 - osiguranje plovila
- 07 - osiguranje robe u prevozu,
- 08 - osiguranje imovine od požara i prirodnih sila,
- 09 - osiguranje od ostalih šteta na imovini,
- 16 - osiguranje od različitih finansijskih gubitaka,
- 17 - osiguranje troškova pravne zaštite i
- 18 - osiguranje pomoći

Na osnovu prethodno navedenog, Društvo nastavlja da obavlja djelatnosti osiguranja u vrstama neživotnog osiguranja iz člana 49. stav 1. tačka a. Zakona o društvima za osiguranje kako slijedi:

- 10 - osiguranje odgovornosti za motorna vozila,
- 11 - osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove,
- 12 - osiguranje od građanske odgovornosti za plovila,

- 13 - osiguranja od opšte građanske odgovornosti,
- 14 - osiguranje kredita i
- 15 - osiguranje garancija.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-22-000896 od 17.05.2022. godine izvršena je promjena lica ovlašćena za zastupanje kojim se za direktora imenuje Mile Janjić.

Članovi Upravnog odbora Društva na dan 31.12.2023. godine su:

- Aleksandra Dimić, predsjednik
- Katarina Grahovac, član
- Dragan Trkulja, član

Članovi Odbora za reviziju Društva na dan 31.12.2023. godine su:

- Dejan Škrbić, predsjednik
- Nikola Kesić, član i
- Žarko Mionić, član.

Članovi Izvršnog odbora Društva na dan 31.12.2023. godine su:

- Mile Janjić, predsjednik
- Bojan Latinović, član i
- Igor Čorokalo, član.

Ovlašteni aktuar Društva na 31.12.2023. godine Dejan Radmanović, licenca broj 05-529-7/09.

Interni revizor Društva na 31.12.2023. godine je Bojana Vujnović.

3. Mišljenja ovlašćenog revizora i ovlašćenog aktuara

Mišljenje ovlašćenog revizora (EF REVIZOR d.o.o.)

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja „Krajina osiguranja“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31. decembra 2023. godine, bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu), izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine (izvještaj o tokovima gotovine) za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Društva na dan 31.12.2023. godine i njene finansijske uspješnosti i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Osnove za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo, u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Kao što je objelodanjeno u napomenama 5.1.1.1 i 5.1.1.3, uz finansijske izvještaje, na dan bilansa, rukovodstvo Društva nije analiziralo vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, odnosno nije rađena procjena fer vrijednosti u skladu sa odredbama MRS 16 Nekretnine postrojenja i oprema i važećim računovodstvenim politikama Društva. Posljednja procjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme rađena je na dan 31.12.2019. godine. Nadalje, Društvo nije analiziralo vrijednost ulaganja u započeti, a nezavršeni dio poslovnog prostora u Prijedoru u cilju utvrđivanja potencijalnog obezvređenja u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Tako da se nismo mogli uvjeriti u fer vrijednost ukupno iskazane stalne imovine u poslovnim knjigama (poslovni objekti, postrojenja i oprema).

Kao što je objelodanjeno u napomeni 15, uz finansijske izvještaje, Društvo je u izvještajnom periodu iskazalo ukupan neto dobitak u iznosu od 152.050 KM, dok je poslovni gubitak iznosio 114.300 KM i manji je u odnosu na prethodnu godinu za 71.340 KM. Nadalje, kratkoročne obaveze Društva na dan 31.12.2023. godine veće su od tekuće imovine za 7.997.275 KM, na osnovu navedenog Društvo može biti suočeno sa problemima likvidnosti.

Nadalje, Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banja Luci broj 057-0-Reg-23-001575 od 04.08.2023. godine završena je procedura povećanja kapitala, nakon koje akcijski kapital Društva iznosi 11.830.000 KM. Naše mišljenje nije modifikovano u vezi sa ovim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini kao i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo, ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlaštena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe: Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su odgovarajući za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.

Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koja su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.

Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se baziraju na revizorskim dokazima

prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije. Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milan Kondić.

Mišljenje ovlašćenog aktuar

Ovlašćeni aktuar, saglasno članu 10. Odluke o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuar („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/2007) i na osnovu svega što je naprijed izloženo, daje konačno pozitivno mišljenje o poslovanju Društva u 2023. godini.

Obrazloženje:

- Društvo je obezbijedilo iznos ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi, na dan 31.12.2023. godine, po Pravilniku o ulaganja sredstava društava za osiguranje. Takođe, Društvo je uskladilo ulaganja sredstava za pokriće minimalnog garantnog fonda Društva prema ovom Pravilniku;
- Društvo ispunjava zahtjeve adekvatnosti kapitala, odnosno raspoloživi kapital i bazični kapital su veći od propisanih iznosa;
- Dato je pozitivno mišljenje na Izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja za 2023. godinu
- Društvo je ostvarilo ukupan pozitivan mjerodavni tehnički rezultat;
- Društvo je obezbijedilo adekvatne i ažurne podatke kako bi se mogla testirati ispravnost primjenjenih metoda obračuna rezervacija.

- Aktuarske pozicije i druge veličine, na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje, obezbjeđuju očuvanje vrijednosti imovine, garanciju stabilnosti, solventnosti u poslovanju i likvidnost u izvršavanju obaveza Društva.
- U toku posmatrane godine likvidnost Društva nije bila ugrožena;

U ovom mišljenju date su neke napomene i primjedbe koje se odnose na rad Društva u toku 2023. godine. Neophodno je da Društvo uvaži ove primjedbe i da u narednom periodu koriguje i unaprijedi svoj rad u stavkama na koje su date primjedbe.

Ovlašćeni aktuar skreće pažnju Društvu da i u narednom periodu mora dosljedno primjenjivati usvojene uslove i tarife premija osiguranja, odnosno akta poslovne politike.

4. Pregled računovodstvenih politika i aktuarskih metoda

Finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, računovodstvenim politikama i drugim propisima koji uređuju ovu oblast. Raunovodstvene politike su utemeljene na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja

Tehničke rezerve Društva su namjenske rezerve koje služe za izmirivanje budućih obaveza iz osnova ugovora o neživotnim osiguranjima. S tim ciljem Društvo je formiralo:

- rezerve za prenosne premije i
- rezerve za štete

Obračun rezervi za prenosne premije je izvršen po metodi *pro rata temporis* na osnovu pojedinačnih polisa za koje je trajanje osiguranja poslije 31. decembra 2023. godine.

Rezervisanje za nastale prijavljene štete se vrši za svaku pojedinačnu štetu. Obračun rezervi za nastale a neprijavljene štete vrši se po priznatim aktuarskim metodama. Za vrste osigurnja 01 i 10, klasifikovane u skladu sa Odlukom o vrstama osiguranja, korišćena je metoda ulančanih ljestvica, a za vrstu osiguranja 03 metoda očekivane kvote šteta. Indirektni troškovi obrade šteta u rezervi su 0,5% od zbira rezervi za prijavljene štete i rezervi za nastale a neprijavljene štete izuzimajući rezerve za štete koje se isplaćuju kao rente. Rente su rezervisane pojedinačno kapitalizovanim iznosom, osim jedne rente koja je rezervisana razlikom između sume osiguranja i do 31.12.2023. godine plaćenog izosa. Rente se kapitalizuju prema 5%-tnim godišnjim jugoslovenskim izravnatim demografskih tablicama smrtnosti 1980-1982. godine.

5. Poslovno okruženje i položaj Društva na tržištu

Po svim dostupnim pokazateljima sektor osiguranja u Republici Srpskoj je prebrodio još jednu izazovnu godinu u kojoj su se društva za osiguranje suočila sa rastućom inflacijom. Tržište

osiguranja je karakterisala nelojalna konkurencija uz stalne pokušaje regulisanja, a takođe je prisutan i nizak nivo svijesti stanovništva o značaju osiguranja u velikoj mjeri uzrokovan niskim životnim standardom. O niskom nivou svijesti privrede i građana, ali i samog standarda stanovništva Republike Srpske govori i činjenica da je već dugi niz godina učešće obaveznih osiguranja u ukupnoj premiji dominantno.

Tržište osiguranja u Republici Srpskoj obuhvata:

- 14 društava za osiguranje iz Republike Srpske i
- 9 filijala društava za osiguranje iz Federacije Bosne i Hercegovine koje posluju u Republici Srpskoj.

Društvo u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske učestvuje sa svega nekoliko procenata.

6. Ogranizacioni dijelovi Društa

Društvo obavlja djelatnost u 18 registrovanih organizacionih jedinica na teritoriciji Republike Srpske i to:

- sjedištu Društva u Banjaluci i
- poslovnim jedinicama: Gradiška, Prijedor, Laktaši, Bijeljina, Mrkonjić Grad, Teslić, Istočno Sarajevo, Trebinje, Derventa, Modriča, Bileća, Nevesinje, Šipovo, Foča, Kneževo, Kotor Varoš i Čelinac.

7. Zaposleni

Broj zaposlenih u društvu na 31.12.2023. godine je bio 54.

Tabela 1: Struktura zaposlenih na 31.12.2023. godine

R. br.	Kvalifikacija	Broj zaposlenih			
		pribava osiguranja	obrada šteta	ostalo	Ukupno
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)
1	NK	0	0	0	0
2	PK	0	0	0	0
3	NS	1	0	0	1
4	KV	5	0	3	8
5	SSS	18	1	4	23
6	VKV	0	0	0	0
7	VŠS	1	0	0	1
8	VSS	6	6	9	21
9	MR	0	0	0	0
10	DR	0	0	0	0
UKUPNO		31	7	16	54

8. Bruto premija

Društvo je u 2023. godini ostvarilo ukupnu bruto premiju u iznosu 7.714.678,90 KM u odnosu na 5.823.473,91 KM iz 2022. godine, što predstavlja rast od 32,48%.

Tabela 2: Obračunata bruto premija u 2023. i 2022. godini

Šifra osiguranja	VRSTA OSIGURANJA	Obračunata premija 2023.	Obračunata premija 2022.	Indeks 2023/2022
1	Osiguranje nezgode	97.206,60	86.355,98	112,56
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	7.617.472,30	5.737.117,93	132,78
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	7.714.678,90	5.823.473,91	132,48

9. Štete

U toku posmatrane 2023. godine likvidirane su štete u ukupnom iznosu 2.583.811,76 KM i za 59,77 % su veće u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće likvidiranih odštetnih zahtjeva u bruto obračunatoj premiji za 2023. godinu je 33,49%, dok je ovo učešće u 2022. godini iznosilo 27,77%.

Tabela 3: Struktura šteta za 2023. godinu

Šifra osig.	VRSTA OSIGURANJA	Prijavljene štete u tekućem obračunskom periodu			Ukupno riješeni odštetni zahtjevi		Odbijeni zahtjevi	Ukupno riješeni i odbijeni
		Prvi put prijavljene	Reaktivirane	Ukupno				
01	Osiguranje nezgode	24	3	27	20	5.916,74	1	21
03	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	0	0	0	0	0	0	0
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	0	0	0	0	0	0	0
09	Osiguranje ostalih šteta na imovini	0	0	0	0	0,00	0	0
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	649	61	710	549	2.577.895,02	53	602
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	0	0	0	0	0,00	0	0
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	673	64	737	569	2.583.811,76	54	623

Bruto rezerve za štete su veće za 5,91% u odnosu na stanje prethodne godine.

Tabela 4 : Struktura rezervisanih šteta

Šifra osiguranja	VRSTA OSIGURANJA	Broj rezervisanih šteta 2023.	Bruto rezerve za štete 2023.	Broj rezervisanih šteta 2022.	Bruto rezerve za štete 2022.
01	Osiguranje nezgode	12	17.618,46	6	14.906,93
03	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1	71.038,39	1	72.665,07
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	0	0	0	156,39
09	Osiguranje ostalih šteta na imovini	0	0,00	0	0
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	384	4.040.889,64	276	3.811.257,06
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	0	0,00	0	0,00
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	397	4.129.546,49	283	3.898.985,45

Rezerve za nastale a neprijavljene štete (bez indirektnih troškova obrade) obračunate su u iznosu 1.564.707,90 KM i veće su za 217.550,66 KM ili 16,15% u odnosu na prethodnu godinu.

10. Analiza ostvarenog finansijskog rezultata

Društvo je u 2023. godini ostvarilo dobitak u iznosu 152.050 KM. Ukupan prihod ostvaren u 2023. godini veći je za 19,50% u odnosu na prethodnu godinu, a ukupni rashodi su veći za 23,43% u odnosu na 2022. godinu.

Tabela 5: Struktura prihoda i rashoda

Grupa računa, račun	POZICIJA	2023. godina	2022. godina
61	Prihodi od premija osiguranja	6.687.126	5.219.827
62	Prihodi po osnovu učešća saosiguranju i reosiguranju	0	0
63	Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	449.742	609.948
65	Drugi poslovni prihodi	285.325	227.162
	Ukupan poslovni prihod	7.422.193	6.056.937
66	Finansijski prihodi	93.463	84.604
67	Ostali prihodi	463.387	283.819
68	Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	16.364	270.593
691,692	Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	6.504	0
	UKUPAN PRIHOD	8.001.911	6.695.953

50 i 52	Funkcionalni rashodi	2.056.882	1.861.767
526	Rezervisanja za štete	680.303	626.772
	Ukupni funkcionalni rashodi	2.737.185	2.488.489
53, 54 i 55	Troškovi sprovođenja osiguranja	4.799.308	3.754.088
56	Finansijski rashodi	137.179	8.347
57	Ostali rashodi	130.317	115.117
58	Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	55.404	0
591,592	Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	0	0
	UKUPAN RASHOD	7.859.393	6.367.610
	Neto gubitak	142.518	337.188
	Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalinim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	9.532	8.845
	UKUPAN NETO GUBITAK	152.050	337.188

Tabela 6: Odnos obračunate bruto premije, TSO i režijskog dodatka

Opis	2023. godina	2022. godina
Bruto obračunata premija	7.714.678,90	5.823.474
Režijski dodatak	2.700.137,61	1.747.042
Troškovi sprovođenja osiguranja	4.799.308	3.754.088
Udio TSO u bruto obračunatoj premiji	62,21%	64,46%
Udio TSO u režijskom dodatku	177,74%	214,88%
Pokrivenost TSO režijskim dodatkom	56,26%	46,54%

U strukturi ukupnih prihoda sljedeće grupe prihoda imaju najveće učešće:

- prihod od premije 83,57%,
- prihod od ukidanja i smanjenja rezervisanja 5,62%,
- drugi poslovni prihodi 3,57%
- ostali prihodi 5,79% i
- prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine 0,20%

Ukupni funkcionalni rashodi imaju udio u ukupnim rashodima od 34,83%, a 8,66% odnosi na učešće rashoda za rezervisanje šteta u ukupnim rashodima.

Učešće troškova sprovođenja osiguranja u ukupnim rashodima Društva ima udio od 61,06%.

11. Analiza finansijskog položaja

Ukupan iznos imovine 31.12.2023. godine je iznosio 19.234.814 KM i veći je u odnosu na 31.12.2022. godine za 4,39%. U strukturi imovine značajnu poziciju imaju nekretnine, investicione nekretnine i oprema koje imaju udio od 52,41%, dok se na dugoročne finansijske plasmane odnosi 28,04%

Tabela 7: Struktura dugoročne materijalne imovine

Opis	2023. godina	2022. godina	%promjene
Zemljište	384.900	384.900	100,00%
Građevinski objekti	2.565.413	2.575.211	99,62%
Postrojenja i oprema	230.275	224.726	102,47%
Investicione nekretnine	6.728.827	7.629.592	88,19%
Ostala osnovna sredstva	1.036	1.036	100,00%
Avansi i nekretnine, biološka sredstva, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	170.862	170.862	100,00%
UKUPNO	10.081.313	10.986.327	91,76%

Tabela 8: Struktura finansijskih plasmana

R.br.	Naziv banke	Datum zaključenja ugovora o oročenom depozitu	Period oročenja (u mjesecima)	Datum dospijeca	Broj ugovora o oročenom depozitu	Iznos oročenih sredstava (u KM)
1	НОВА БАНКА А.Д.	29.04.2022	24	29.04.2024	1002461788	300.000,00
2	АТОС БАНК А.Д.	24.7.2023	13	24.8.2024	5671515570365655	200.000,00
3	ZIRAAT BANK BH D.D.	18.02.2022	24	18.2.2024	1862815570181282	300.000,00
4	ADDICO BANK A.D.	21.02.2022	24	21.02.2024	20033487	100.000,00
5	БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА а.д.	21.02.2022	24	21.02.2024	ДП2022/7	300.000,00
6	МФ БАНК А.Д.	21.02.2022	24	21.02.2024	5721025550006614	300.000,00
7	МФ БАНК А.Д.	21.02.2022	24	21.02.2024	5721025550006905	493.824,16
8	ADDICO BANK a.d.	17.2.2023	12	17.2.2024	20744464	850.000
9	ZIRAAT BANK BH d.d.	6.12.2023	6	6.6.2024	1862815570217366	100.000
10	АТОС БАНК а.д.	8.12.2023	13	8.1.2025	5671515570376907	300.000
Ukupno						3.243.824,16

Društvo takođe posjeduje sredstva u fondovima Biroa ZK BiH i to:

- Rezervni fond 400.000,00 KM i
- Fond za naknadu šteta 165.468,03 KM.

Tekuća imovina čini 18,52% ukupne imovine Društva od čega se 87,71% odnosi na kratkoročna potraživanja, kratkoročne plasmane i gotovinu i 12,29% na aktivna vremenska razgraničenja.

U strukturi aktivnih vremenskih razgraničenja razgraničeni troškovi pribave osiguranja učestvuju sa 95,77% odnosno, 419.251,47 KM. Društvo vrši procjenjivanje bilanskih pozicija tekuće imovine u skladu sa Pravilnikom o načinu procjenjivanja bilanskih i vanbilansnih pozicija društava za osiguranje.

Procjenjivanje bilansnih i vanbilansnih pozicija aktive sa stanovišta rizika dijeli se u pet kategorija:

- nedospjelo,
- dospjelo potraživanje do 90 dana (5%),
- dospjelo potraživanje od 91 do 150 dana (25%),
- dospjelo potraživanje od 181 do 270 dana (50%) i
- dospjelo potraživanje preko 270 dan 100%.

Društvo je na 31.12.2023. godine imalo više raspoloživog kapitala u iznosu 1.183.449 KM i više bazičnog kapitala u iznosu 1.953.399 KM.

Tabela 9: Izvještaj o kapitalu

Р. бр.	ОПИС	Износ
I	БАЗИЧНИ КАПИТАЛ (1)+(2)-(3)+(4)+(5)+(6)+(7)-(8)-(9)-(10)	5.953.399,00
(1)	Уплаћени акционарски капитал, осим кумулативних повлашћених акција	11.830.000,00
(2)	Емисиона премија	0,00
(3)	Емисиони губитак	6.261.000,00
(4)	Статутарне резерве	0,00
(5)	Законске резерве	875.989,00
(6)	Пренесена нето добит из ранијих година након одбитка дивиденде	0,00
(7)	Нето добит текуће године	
(8)	Откупљене властите акције, осим кумулативних повлашћених акција	0,00
(9)	Нематеријална улагања	0,00
(10)	Пренесени губитак из ранијих и текуће године	491.590,00
II	ДОДАТНИ КАПИТАЛ (11)+(12)+(13)-(14)	0,00
(11)	Уплаћени акционарски капитал по основу кумулативних повлашћених акција	0,00
(12)	Емисиона премија / емисиони губитак по основу кумулативних повлашћених акција	0,00
(13)	Подређени дужнички инструменти	0,00
(13.1)	Подређени дужнички инструменти са роком доспијећа	0,00
(13.2)	Подређени дужнички инструменти без рока доспијећа	0,00
(14)	Откупљене властите кумулативне повлашћене акције	0,00
III	ОДБИТНЕ СТАВКЕ (15)+(16)+(17)	769.950,00
(15)	Квалификовани удјео у другим финансијским институцијама	0,00
(16)	Подређени дужнички инструменти и друга улагања у друге финансијске институције	0,00
(17)	Неликвидна средства	769.950,00

IV	РАСПОЛОЖИВИ КАПИТАЛ (I)+(II)-(III)	5.183.450,00
	ЗАХТЈЕВИ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА	
(18)	Маргина солвентности	1.458.029,72
(19)	Гарантни фонд према маргини солвентности / 1/3 од (18)	486.009,91
(20)	Гарантни фонд према члану 53. Закона	4.000.000,00
(21)	ГАРАНТНИ ФОНД / (19) или (20), у зависности шта је веће /	4.000.000,00
V	ВИШЕ / МАЊЕ РАСПОЛОЖИВОГ КАПИТАЛА / износ под IV се пореди са (18) или (20), у зависности шта је веће /	1.183.449,00
VI	ВИШЕ / МАЊЕ БАЗИЧНОГ КАПИТАЛА / износ под I се пореди са (21) /	1.953.399,00
VII	ДОДАТНИ КАПИТАЛ ПРЕМА БАЗИЧНОМ КАПИТАЛУ (у %) /радио (II)/(I)/	0,00%
VIII	ПОДРЕЂЕНИ ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ СА РОКОМ ДОСПИЈЕЋА ПРЕМА БАЗИЧНОМ КАПИТАЛУ ИЛИ МИНИМАЛНОМ ГАРАНТНОМ ФОНДУ (у %) / / радио (13.1) / (I) или (20), у зависности шта је мање /	0,00%

Маргина солвентности на дан 31.12.2023. године износи 1.458.029,72 КМ и мања је од минималног гарантног фонда што је у складу са Правилником о елементима и контроли маргине солвентности друштва за осигурање у Републици Српској.

Табела 10 : Извјештај о маргини солвентности

Red. Br.	OPIS	Неживотна осигурања осим здравственог осигурања /члан6. Правилника/
I	MARGINA SOLVENTNOSTI PO PREMIJI	
1	Премијска основа	7.714.678,90
(1.1)	Износ премијске оснoведo 100 милиoнаКМ _____ x 0,18	1.338.642,20
3	Кoефицијент који се добије као кoлићник мјерoдавних штета, нето од реoсигурања и мјерoдавних штета /тај кoефицијент не мoже бити мањи од 0,50/	1,00
4	Маргина солвентности по премији / (2) x (3) /	1.338.642,20
II	MARGINA SOLVENTNOSTI PO ŠTETAMA	
6	Просјећан износ мјерoдавних штета за oслједњих 36 мјесeci или oслједња 84 мјесeca у oслучају друштва која искључиво, oдносно у већем дијелу уговора покривају ризик кредита, непогоде, града или мрaза	5.607.806,60
6.1	Просјећан износ мјерoдавних штета до 70 милиoна КМ _____ x 0,26	1.458.029,72
8	Кoефицијент који се добије као кoлићник мјерoдавних штета, нето од реoсигурања и мјерoдавних штета /тај кoефицијент не мoже бити нижи од 0,50/	1,00
9	Маргина солвентности по штетaма / (7) x (8) /	1.458.029,72
III	MARGINA SOLVENTNOSTI ZA POSLOVE U VRSTAMA NEŽIVOTNIH OSIGURANJA	
11	Маргина солвентности / (4) или (9) у зависности шта је веће/	1.458.029,72
IV	Маргина солвентности по премији или штетaма / (11)+(12)/	1.458.029,72
13	Маргина солвентности на oслједњи дан предходног извјештајног периода	1.296.339,18

14	Koeficijent koji se dobije kao količnik rezervi za štete u samoprdržaju na posljedni dan tekućeg izvještajnog perioda i rezervi za štete u samoprdržaju na posljedni dan predhodnog izvještajnog perioda / ne smije biti veći od 1/	1,00
V	MARGINA SOLVENTNOSTI / (IV) ili (13) x (14)/	1.458.029,72

Tabela 11 : Pregled kreditnih zaduženja po ročnosti

Redni broj	Kreditor	Dospijeva do godinu dana	Ukupna obaveza
1	Bijeljina put d.o.o.	10.000,00	10.000,00
2	Prijedorputevi a.d.	90.000,00	90.000,00
3	Grupa Fortis d.o.o.	100.000,00	100.000,00
UKUPNO		200.000,00	200.000,00

12. Pokazatelji poslovanja

U nastavku su dati pokazatelji poslovanja Društva u 2023. godini:

- likvidnosti

U skladu sa Pravilnikom, Društvo je pratilo likvidnost izračunavajući koeficijent likvidnosti na obrascu „Likh-1“.

Tabela 12: Vrijednost minimalnog, maksimalnog i prosječnog koeficijenta likvidnosti po mjesecima u 2023. godini

Mjeseci	Minimalni koeficijent dnevne likvidnosti	Maksimalni koeficijent dnevne likvidnosti	Prosječan koeficijent likvidnosti
Januar	0,28	0,56	0,32
Februar	0,39	1,96	0,58
Mart	0,44	0,81	0,62
April	0,55	0,92	0,74
Maj	0,90	1,28	1,08
Juni	1,29	1,60	1,43
Juli	1,02	1,35	1,19
Avgust	0,92	2,38	1,13
Septembar	1,65	2,45	2,04
Oktobar	2,80	5,46	3,77
Novembar	4,51	8,67	6,56
Decembar	4,42	6,19	5,30
Koeficijent dnevne likvidnosti na dan 31.12.2023.		4,85	

Koficijent dnevne likvidnosti u toku prva 4 mjeseca posmatrane godine je bio manji od 1, međutim u narednom periodu dolazi do rasta pomenutog. Narednih 8 mjeseci koeficijent dnevne likvidnosti je bio veći od 1 iz čega se primjete trendovi poboljšanja i stabilizacije društva. Koeficijent likvidnosti na dan 31.12.2023. godine iznosio je 4.85

- racio troškova

$$\frac{\text{troškovi sprovođenja osiguranja}}{\text{mjerodavna premija}} = \frac{4.799.308}{6.687.125,56} = 0,7147$$

- racio šteta

$$\frac{\text{mjerodavne štete}}{\text{mjerodavna premija}} = \frac{2.835.505,90}{6.687.125,56} = 0,4240$$

- kombinovani racio

$$\text{racio troškova} + \text{racio šteta} = 0,7147 + 0,4240 = 1,1387$$

Vrijednost kombinovanog racija ukazuje na negativan rezultat iz osnovne djelatnosti koji je Društvo ostvarilo.

- produktivnost

$$\frac{\text{fakturisana premija}}{\text{broj zaposlenih}} = \frac{7.714.678,90}{54} = 142.864,42$$

- ekonomičnost

$$\frac{\text{troškovi sprovođenja osiguranja}}{\text{fakturisana premija}} = \frac{4.799.308}{7.714.678} = 0,6221$$

13. Tehničke rezerve

Društvo je na 31.12.2023. godine iskazalo ukupne tehničke rezerve u iznosu 8.138.043,67 KM.

Tabela 13: Struktura tehničkih rezervi na 31.12.2023. godine

Red. br.	Pozicija	Iznos KM
1.	Rezerve za prenosne premije	4.008.497,18
2.	Rezerve za štete	4.129.546,49
3.	Ukupno tehničke rezerve (1+2)	8.138.043,67

Društvo je uložilo sredstva za pokriće tehničkih rezervi u hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant BiH, Republika Srpska, Centralna banka BiH i fondovi iz člana 8. Zakona o Investiciono-razvojnoj banci RS i to:

<i>Naziv emitenta</i>	<i>Oznaka HoV</i>	<i>Nabavna vrijednost</i>	<i>Vrijednost na dan</i>
Republika Srpska	RSRS-O-P	499.984,24	500.829,65
Republika Srpska	RSBD-O26	96.897,78	97.939,83
Republika Srpska	RSBD-027	875.978,75	876.506,81
Republika Srpska	RSBD-O39	300.000,00	300.000,00
UKUPNO:			1.775.276,29

Ukupno pokriće tehničkih rezervi hartijama od vrijednosti čiji je emitent Republika Srpska iznosi 1.775.276,29 KM odnosno 21,81%.

Takođe, Društvo je sredstva za pokriće tehničkih rezervi uložilo u akcije kojima se trguju na službenom berzanskom tržištu u RS (Telekom Srpske a.d.) u vrijednosti od 651.644 KM te ukupno pokriće tehničkih rezervi ovim akcijama iznosi 8,01%.

Za pokriće tehničkih rezervi investicione nekretnine su priznate u iznosu 4.249.001 KM i to: tehnički pregled Gradiška 608.752 KM, tehnički pregled Banja Luka 701.431 KM, tehnički pregled Kozarska Dubica 595.518 KM i dio vrijednosti nekretnine zgrada SO Gradiška u vrijednosti od 2.343.300 KM.

Društvo je koristilo iznos od 1.743.824,16 KM oročenih depozita kod banaka u svrhu pokrića tehničkih rezervi.

Tabela 14: Struktura oročenih depozita za pokriće tehničkih rezervi na 31.12.2022. godine

Naziv banke	Datum zaključenja ugovora o oročenom depozitu	Period oročenja u mjesecima	Broj Ugovora o oročenom depozitu	Iznos oročenih sredstava (u KM)	Kamatna stopa
MF BANKA a.d.	21.02.2022.	24	5721025550006905	493.824,16	1,20%
ADDICO BANK a.d.	17.02.2023.	12	20744464	850.000,00	1,60%
ZIRAAT BANK BH d.d.	06.12.2023.	6	1862815570217366	100.000,00	0,40%
ATOC BAHK a.d.	08.12.2023.	13	5671515570376907	300.000,00	1,50
UKUPNO:				1.743.824,16	

Укупно покриће техничких резерви средствима на računima Друштва износи 705.521,99 KM.

Друштво је за покриће техничких резерви користило средства фонда за накнаду штета Бироа зелене карте БиХ у износу од 165.468,03 KM односно максимално до висине износа обрачунатих резерви за штете по зеленој карти.

Друштво је за покриће техничких резерви обезбједило укупно 9.125.267,44 KM, што значи да има довољан износ пласираних средстава за покриће техничких резерви које износе 8.138.043,67 KM.

Друштво је остварило следеће приносе на улагања:

- обвезнице 2,25%
- некретнине 2,31% и
- орочене депозите 1,06%.

14. Односи са повезаним правним лицима

Крајина осигурање а.д. Бања Лука је у току 2022. године постала члан Fortis групе те је поред свог зависног привредног друштва Крајина крос д.о.о. повезана, по основу власништва и чланства у групи, са осталим чланицама групе.

Трансакције које привредна друштва чланице Fortis групе имају са Крајина осигурањем а.д. су већим дијелом трансакције финансијске подршке (позајмнице) и трансакције у вези са пословањем Крајина осигурања а.д.

Табела 15: Преглед трансакција са повезаним правним лицима

Р.бр.	Повезано лице (назив/име)	Основ повезаности	Трансакције кроз биланс стања				Трансакције кроз биланс успјеха	
			Почетно стање	Промет дугује	Промет потражује	Салдо	Укупни приходи	Укупни расходи
1	2	3	4	5	6	7=4+5-6	8	9
	УКУПНО		-705.115,84	2.735.409,71	2.137.204,57	-106.910,70	615.920,71	443,85
1	КРАЈИНА КРОС д.о.о.	Учешће у капиталу 100%				0,00		
		0300 Учешће у капиталу	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
		1500 Дати аванси	151.752,67	0,00	0,00	151.752,67	0,00	0,00
		1590 Исправка вр. датих аванса	-151.752,67	0,00	0,00	-151.752,67	0,00	0,00
		2014 Потр. премија незгоде	520,08	0,00	0,00	520,08	0,00	0,00
		209100 Исправка вр. Потр - по правилнику	-520,08	0,00	0,00	-520,08	0,00	0,00
		20700 Остали купци	259.225,48	0,00	0,00	259.225,48	0,00	0,00
		2090 Исправка вриједности потраживања	-259.225,48	0,00	0,00	-259.225,48	0,00	0,00
		2200 Потр. за камате	18.650,62	0,00	0,00	18.650,62	0,00	0,00

		2201 Потр. за добит повезаних правних лица	4.009,00	0,00	0,00	4.009,00	0,00	0,00
		22830 Остала потр. Крајина крос Одлука 02- 364-УО/18	277.596,00	0,00	0,00	277.596,00	0,00	0,00
		2300 Краткорочни пласмани у повезана правна лица	149.582,76	0,00	0,00	149.582,76	0,00	0,00
		2292 Исправка бр. Краткорочних Пласмана	-149.582,76	0,00	0,00	-149.582,76	0,00	0,00
		2291 исправка вр. Пот 220%	-300.255,62	0,00	0,00	-300.255,62	0,00	0,00
		4641 Добављачи повезана лица	-54,83	0,00	0,00	-54,83	0,00	0,00
2	ПРИЈЕДОРПУТЕВИ а.д.	Члан групе 02309844 органа	0,00	3.800,00	0,00	3.800,00	0,00	0,00
		2011 Потр. по основу премије АО	-792,29	105.940,69	105.804,26	-655,86	0,00	0,00
		20700 остали купци	0,00	1.200.000,00	529.550,00	670.450,00	0,00	0,00
		2014 Потр. По основу премије АО незгоде	0,00	110,00	110,00	0,00	0,00	0,00
		2300 Краткорочни пласмани у повезана правна лица	0,00	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00
		4200 Краткорочне фин. обавезе према повезаном пр. лицу	-200.000,00	200.000,00	90.000,00	-90.000,00	0,00	0,00
		4640 Добављачи у земљи	-1.867,97	0,00	3.800,00	-5.667,97	0,00	0,00
		46994 обавезе по основу емисије акција	0,00	0,00	691.598,96	-691.598,96	0,00	0,00
		5793 остали непоменути расходи корекције полиса из претходног периода	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	113,88
		6101 Приход од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	1.375,49	0,00
		6110 Приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	104.789,08	0,00
		6702 добици по основу продаје грађевинских објеката	0,00	0,00	0,00	0,00	299.235,00	0,00
3	КОЗАРАПУТЕВИ д.о.о.	Члан групе				0,00		
		2011 Потр. по основу премије АО	0,00	62.847,64	62.847,64	0,00	0,00	0,00
		2300 Краткорочни пласмани у повезана правна лица	0,00	70.000,00	70.000,00	0,00	0,00	0,00

		6101 Приход од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	957,75	0,00
		6110 Приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	61.889,89	0,00
4	ЈАПРА а.д.	Члан групе				0,00		
		2011 Потр. по основу премије АО	232,33	7.839,21	7.563,85	507,69	0,00	0,00
		6101 Приход од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	62,10	0,00
		6110 Приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	7.777,11	0,00
5	БИЈЕЉИНА ПУТ д.о.о.	Члан групе				0,00		
		2011 Потр. по основу премије АО	0,00	80.511,76	84.380,90	-3.869,14	0,00	0,00
		4200 краткорочне фин. обавезе према пов. Пр. лицу	0,00	260.000,00	270.000,00	-10.000,00	0,00	0,00
		6101 Приход од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	488,10	0,00
		6110 Приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	80.023,66	0,00
6	БДУО Форџис д.о.о.	Члан групе				0,00		
		20700 Остали купци	251,14	3.013,68	2.009,12	1.255,70	0,00	0,00
		6530 Приходи од закупа	0,00	0,00	0,00	0,00	2.575,80	0,00
7	Група форџис д.о.о.	Члан групе				0,00		
		2011 потр. По основу премије АО	0,00	2.303,75	2.307,75	-4,00	0,00	0,00
		20700 Остали купци	502,28	0,00	0,00	502,28	0,00	0,00
		2300 краткорочни пласмани у повезана правна лица	0,00	40.000,00	10.000,00	30.000,00	0,00	0,00
		4200 краткорочне фин. обавезе према пов. Пр. лицу	-550.000,00	550.000,00	100.000,00	-100.000,00	0,00	0,00
		6101 приходи од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	33,75	0,00
		6110 приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	2.700,00	0,00
8	ИЛИЦА ПУТЕВИ д.о.о.	Члан групе				0,00		
		2011 Потр. по основу премије АО	-12,66	4.881,15	4.868,49	0,00	0,00	0,00
		6101 Приход од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	27,00	0,00
		6110 Приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	4.854,15	0,00
		4640 добављачи у земљи	0,00	0,00	631,80	-631,80	0,00	0,00
9	ЛИВНИЦА а.д. Љубија	Члан групе				0,00		
		2011 Потр. по основу премије АО	0,00	932,13	932,13	0,00	0,00	0,00

		6101 Приход од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	49,50	0,00
		6110 Приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	882,63	0,00
10	КРАЈИНА ТЕХ д.о.о.	Члан групе				0,00		
		2011 потр. По основу премије АО	0,00	629,70	629,70	0,00	0,00	0,00
		20700 Остали купци	4.680,00	56.160,00	60.840,00	0,00	0,00	0,00
		2300 Краткорочни пласмани у повезана правна лица	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	0,00	0,00
		4640 Добављачи у земљи	-53,84	37.440,00	39.329,97	-1.943,81	0,00	0,00
		6101 приход од премије АО незгоде	0,00	0,00	0,00	0,00	6,00	0,00
		6110 приход од премије АО	0,00	0,00	0,00	0,00	623,70	0,00
		6530 Приходи од закупа	0,00	0,00	0,00	0,00	48.000,00	0,00
		02309844 опрема	0,00	39.000,00	0,00	39.000,00	0,00	0,00
		54831 трошкови техничког прегледа	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	329,97

15. Finansijake transakcije sa vlasnicima i upravom

Društvo ima finansijske transakcije sa vlasnikom kvalifikovanog udjela u Društvu, Prijedorputevima koje su objelodanjene u prethodnih tački kroz transakcije sa povezanim licima.

Kada su u pitanju direktor, članovi Upravnog odbora, izvršnog odbora, odbora za reviziju i internog revizora, svi navedeni su angažovani po osnovu određene vrste ugovora i za to primaju naknade.

16. Donacije

Društvo u 2023. godini dalo sredstva po osnovu donacija u ukupnom iznosu 72.400 KM, a koje se odnose na pomoć organizacijama udruženjima i fizičkim licima.

17. Značajni poslovni događaji nakon datuma bilansa

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banja Luci, br.57 0 St 140434 23 St od 10.07.2023. godine, otvoren je stečajni postupak nad povezano pravnom društvom „Krajina-Kros“ d.o.o. Banja Luka. Nakon što je sprovedena procedura stečajnog postupka, te utvrđeno da stečajni dužnik nema imovinu, niti stečajnu masu, stečajni upravnik donio je rješenje dana 16.02.2024.

godine o zaključivanju stečajnog postupka. Društvo će u narednom periodu postupiti po Rješenju o zaključivanju stečajnog postupka, u skladu sa računovodstvenim procedurama i politikama.

Na osnovu rješenja o odgodi plaćanja poreskog duga br.06.05/411-43-3/22 od 07.03.2023. godine, a u skladu sa Zakonom o izmjenama Zakona o otpisu potraživanja (Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 32/02, 83/05, 34/09 i 112/23), Društvo je započelo proceduru isplate dugovanja prema Poreskoj Upravi Republike Srpske, u ukupnom iznosu od 1.716.849,30 KM, te ostvarivanja prava na otpis kamata, ukoliko se uplati kompletan iznos glavnice. Društvo do 01.03.2024. godine planira izmiriti obaveze po Rješenju o odgodi plaćanja poreskog duga.

18. Procjena očekivanog budućeg razvoja Društva

Na osnovu planiranih prihoda, Društvo je zauzelo kurs umjerenog rasta premije u narednom periodu uz kontrolisane troškove i na taj način ostvarivanje boljeg poslovnog rezultata. Nizom mjera u okviru investicione politike nastojeće se otkloniti problemi vezani za likvidnost i pokrivenost tehničkih rezervi, te pripremiti Društvo za planirani rast i razvoj.

Poslovanje u narednom periodu će se bazirati na vrstama neživotnih osiguranja iz odgovornosti a kroz određeno vrijeme Društvo će težiti dobijanju licence za sve vidove osiguranja, uz povećanje kapitala. Takođe, Društvo će se u narednom periodu jačati prodajnu mrežu, uz otvaranje novih prodajnih mjesta u Republici Srpskoj i FBiH sa prioritarnim ciljem povećanje tržišnog učeća u bruto obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske.

19. Aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

Društvo u 2023. godini nije imalo aktivnosti vezano za istraživanje i razvoj.

20. Otkup vlastitih akcija

Društvo u 2023. godini nije otkupljivalo sopstvene akcije

21. Ciljevi i politike Društva za osiguranje u vezi sa upravljanjem rizicima

Upravljanje rizikom je važna komponenta konkurentnosti svakog društva za osiguranje. Osiguravajuća društva su sve više izložena uticaju brojnih rizika iz poslovnog okruženja (prirodne katastrofe, nesreće čiji je uzročnik ljudski faktor, negativni trendovi na finansijskom tržištu koji utiču na smanjenje prinosa od investiranja...). Društva za osiguranje se suočavaju sa

vrstama rizika koje su specifične za djelatnost osiguranja, kao što su: rizik nedovoljnosti premija i rezervi za štete, rizik reosiguranja, rizik katastrofalnih šteta, kao i brojni operativni rizici. Zbog ogromnog značaja koju djelatnost osiguranja ima za finansijski sistem i privredu jedne zemlje, savremeno zakonodavstvo punu pažnju poklanja upravljanju rizicima. Sistem upravljanja rizicima je potrebno permanentno unapređivati shodno dobrim tržišnim praksama te regulatornim trendovima.

Jedan od pokazatelja rizika osiguranja je i tehnički rezultat koji je pozitivan na nivou društva za 2023. godinu i iznosi 2.429.757,46 KM.

Tabela 16: Tehnički rezultat

Vrste osig.	Vrsta osiguranja	Tehnički rezultat			
		Tehnička premija	Likvidirane štete	Tehnički rezultat	
1	2	3	4	5=3-4	6=4/3
1	Osiguranje nezgode	62.212,22	5.916,74	56.295,48	9,51
3	Osiguranje vozila koja se kreću na kop.	0	0	0	0,00
8	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	0	0	0	0,00
10	Osiguranje odgov. za motorna voz	4.951.357,00	2.577.895,02	2.373.461,98	52,06
	Ukupno:	5.013.569,22	2.583.811,76	2.429.757,46	51,54

22. Izloženost rizicima

Izloženost cjenovnom riziku ogleda se u mogućnosti promjene parametara koji utiču na procjenu vrijednosti nekretnine i investicionih nekretnina po fer vrijednosti, a koje imaju veliki udio u imovini Društva. Takođe izražen je rizik od pada cijena pri eventualnom unovčavanju ove imovine.

Kreditni rizik predstavlja vjerovatnoću neizvršenja ugovornih obaveza od strane dužnika. Društvo sredstva za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda ulaže u oročene depozite kod banaka prateći pokazatelje poslovanja banaka u koje se vrše plasmani u skladu sa propisima regulatora i u obveznice.

Imajući u vidu činjenicu da je KM vezana za EUR, ne postoji izražen rizik izloženosti promjeni kursa.

Društvo je u prva četiri mjeseca posmatrane godine imalo izražen rizik likvidnosti koji se ogleda u nemogućnosti izmirenja dospjelih obaveza u roku.

S obzirom na značajan dio sredstava uložen u oročene depozite kod banaka i obveznice, društvo je izloženo kamatnom riziku

23. Politika saosiguranja i reosiguranja

Novi Pravilnik o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja donio je krajem 2021. godine Upravni odbor Društva, uz prethodno pribavljeno mišljenje ovlašćenog aktuara. Društvo politikom saosiguranja i reosiguranja, a na osnovu utvrđenog maksimalnog samoprdržaja treba da obezbjedi sigurnost i stabilnost poslovanja, te na taj način kontroliše izloženost potencijalnim gubicima.

Pravilnikom je predviđena obaveza Društva da prije preuzimanja rizika, odnosno potpisivanja ugovora o osiguranju prikupi neophodne elemente za ocjenu rizika. U slučaju da se radi o riziku sa maksimalno mogućom štetom iznad maksimalnog samoprdržaja, obaveza Društva je da utvrdi višak rizika koji se prenosi u reosiguranje ili saosiguranje.

Društvo je u 2023. godini zaključilo sledeće ugovore o reosiguranju:

- Ugovor o reosiguranju zelene karte, posredstvom Biroa ZK u BiH, zaključen sa reosiguravačem Bosna RE d.d. Sarajevo i
- Ugovor o reosiguranju viška štete za domaću autoodgovornost za 2021. godinu zaključen sa Bosna RE d.d. Sarajevo.

U izvještajnom periodu iskazan je rashod po osnovu premije reosiguranja u iznosu od 180.743,07 KM. Po osnovu Ugovora o reosiguranju zelene karte Društvo je imalo rashod premije reosiguranja u iznosu od 24.870,01 KM i po osnovu Ugovora o reosiguranju viška štete za domaću autoodgovornost rashod premije reosiguranja iznosio je 155.873,06 KM.

Ovlašćeni aktuar je dao konačno pozitivno mišljenje na Izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja uz sledeće obrazloženje.

24. Korporativno upravljanje

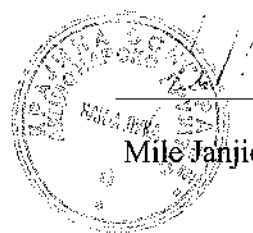
Uprava Društva je odlukom Nadzornog odbora od aprila 2012. godine prihvatila da primjenjuje Standarde korporativnog upravljanja i potpisnik je Izjave o usklađenosti organizacije i djelovanja sa kodeksom ponašanja (standardima korporativnog upravljanja). Ovim se utvrđuju mehanizmi funkcionisanja i zaštite interesa u akcionarskom društvu, transparentnost poslovanja, jasne procedure organa koji donose ključne odluke, izbjegavanje sukoba interesa, efikasnost u kontroli i određivanju sistema odgovornosti.

25. Spisak uslova i tarifa

U ovom dijelu dat je pregled uslova i tarifa po kojima je Društvo je u 2023. godini obavljalo djelatnost osiguranja.

Tabela 17: Spisak tarifa i uslova po kojima je obavljena djelatnost u 2023. godini

Šifra	Naziv akta	Datum usvajanja	Broj protokola
10.01.	Uslovi za osig. od odg. vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Uslovi za osig. od odg. vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	27.2.2014.	02-601/14
10.01.	Uslovi za osig. od odgovornosti za m/v u RS	22.02.2007.	02-620/07
10.03.	Uslovi za osig odg. vozara u u kopnenom prevozu	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Tarifa premija za osig. od odg. vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Tarifa premija za osig. od odg. vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	27.02.2014	02-602/14
10.01.	Tarifa i Cjenovnik za osig. od odgovornosti za m/v u RS	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Tarifa i Cjenovnik za osig. od odgovornosti za m/v u RS	27.02.2014	02-602/14
10.01.	Tarifa i Cjenovnik za osig. od odgovornosti za m/v u RS	24.11.2015	02-602/15
10.01.	Odluka o usvajanju Tarifa premija i cjenovniku od odgov. za m/v	19.09.2018.	02-2673-4/18
10.01.	Odluka o usvajanju Uslova osiguranja od odgov. za m/v	19.09.2018.	02-2673-3/18
10.01	Tarifa i cjenovnik za osiguranje od odgovornosti	08.09.2022	02-2340/22
10.01	Tarifa i cjenovnik za osiguranje od odgovornosti	29.12.2022	02-3290/22
10.03.	Tarifa za osig odg. vozara u u kopnenom prevozu	22.02.2007.	02-620/07
11.01.	Uslovi za ob. osig. vlasnika vazduhoplova za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
11.01.	Tarifa za ob. osig. vlasnika vazduhoplova za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
12.01.	Uslovi za ob. osig. vlasnika plovila za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
12.01.	Tarifa za ob. osig. vlasnika plovila za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
13.01.	Uslovi za osig. odg. iz djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
13.02.	Uslovi za osig. odg. za proizvode	22.02.2007.	02-620/07
13.03.	Uslovi za osig. odg. izvođača građ. radova	22.02.2007.	02-620/07
13.04.	Uslovi za osig. odg. izvođača mont. radova	22.02.2007.	02-620/07
13.05.	Uslovi za osig. odg. vlasnika op. mat. u toku transporta	22.02.2007.	02-620/07
13.06.	Uslovi za osig. odg. revizijskih društava	22.02.2007.	02-620/07
13.08.	Uslovi za osig. odg. advokata	22.02.2007.	02-620/07
13.11.	Uslovi za osig. odg. notara	22.02.2007.	02-620/07
13.19.	Uslovi za osig. odg. obavljanja detekt. poslova i poslova obezbjeđenja	22.02.2007.	02-620/07
13.01.	Tarifa za osig. odg. iz djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
13.03.	Tarifa za osig. odg. izvođača građ. radova	22.02.2007.	02-620/07
13.04.	Tarifa za osig. odg. izvođača mont. radova	22.02.2007.	02-620/07
13.05.	Tarifaza osig. odg. vlasnika op. mat. u toku transporta	22.02.2007.	02-620/07
13.06.	Tarifa za osig. odg. revizijskih društava	22.02.2007.	02-620/07
13.08.	Tarifa za osig. odg. advokata	22.02.2007.	02-620/07
13.11.	Tarifa za osig. odg. notara	22.02.2007.	02-620/07
13.19.	Tarifa za osig. odg. obavljanja detekt. poslova i poslova obezbjeđenja	22.02.2007.	02-620/07
14.01.	Osiguranje novčanih potraživanja	22.02.2007.	02-620/07
14.02.	Uslovi za osig. potrošačkih kredita	22.02.2007.	02-620/07
14.02.	Uslovi i Tarifa za osig potrošačkih kredita	22.02.2007.	02-620/07
14.03.	Uslovi za osig. kredita za stamb. izgradnju i unapred. poljop. i zan. djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
14.03.	Tarifa za osig. kredita za stamb. izgradnju i unapred. poljop. i zan. djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
14.05.	Uslovi i Tarifa za osiguranje potraživanja od izvoznih poslova	22.02.2007.	02-620/07

Mile Janjić, direktor